

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelk: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lir 18.—,
za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Ju-
tom« Lir 36.50.

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5, telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Izvidniške akcije v Severni Afriki

V alžirskih vodah spet zadetih več sovražnih parnikov, med njimi en rušilec — Potopljena sovražna podmornica

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 24. novembra naslednje 913. vojno poročilo:

Na fronti v Cirenaiki in na alžirsko-tunski meji izvidniške akcije.

Nemška letala so v posrečenih napadih v alžirskih vodah zadela in težko poškodovala pet parnikov, med njimi veliko potniško ladjo ter en rušilec.

Na Sredozemskem morju je protiletalsko topništvo zabilo 7 sovražnih letal. Neko drugo letalo se je zrušilo v morje v borbi.

Naši letalski oddelki so ponovno bombardirali letališče v Micabbi.

Neka naša pomorska ednica pod poveljstvom poročnika bojnega broda Maria Colussia je uničila na Sredozemskem morju sovražno podmornico.

Uspešna nočna akcija Kr. letalstva

Operativsko področje. 23. nov. s. V pretekli noči je Kr. letalstvo med ofenzivnimi akcijami v področju Alžira potopilo tri velike tovorne parnike, dodeljene prevažanju črt in potrebščin za angloameriške sile, ki so se izkrcale v Alžiru, ter je zadelo nadaljnje ednice sovražnega brodograja. Med 20.05 in 20.25 v nedeljo so bombniki, pripadajoči eskadri Bruno Mussolini, pod poveljstvom kapitanov Ernesta Sasia in Giambattiste Semprinje dosegli Alžir, da bi bombardirali ladje, ki so se nahajale v sidrišču.

Nazivlje izredno hudi: sovražni reakcij so bombniki dobro merili. Potem ko so odvrgli bombe na sovražne ednice, je bilo

opaziti več eksplozij in požarov. Videli so, kako se je potopil neki večkrat zadeti in hudo poškodovan parnik.

Odrad torpednih letal 130. skupine je ršil isto noč nad Alžir. Ko se je skupina približevala cilju, je eno imed etal, katerega poveljnik je bil poročnik Francesco Cossu, napado s torpedi okrog 3. ure parnik, ki se je z drugimi vred nahajal med rtom Corbelin in rtom Bengut. Videli so, da je bil parnik zadet in da se je potopil.

Ob 3.35 je neko drugo torpedno letalo s poveljnikom poročnikom Antonom Vellerom napadlo v sidrišču Alžira 10.000 tonski parnik Posadka je videla da je torped eksplodiral in da se je ladja vnela in se potopila. Izredno močna protiletalska obramba je letalo zadela. a letalo se je skupno z ostalimi vrnilo na oporišče.

Ostala letala so izstrelila torpda na parnike v alžirskem sidrišču. Zaradi izredno hude sovražne reakcije ni bilo mogoče ugotoviti nadaljnjih potopitev, toda po obsegu eksplozij in požarov v sidrišču je soditi, da je sovražnik utrpel še druge izgube.

Neprestana ofenzivnost letalstva Osi

Tokio, 23. nov. s. Japonski tisk piše z velikim poudarkom, kako je italijansko in nemško letalstvo v neprestani ofenzivni akciji na strateškem bojišču v francoski Severni Afriki in tako so bile zalane s temi akcijami samo v dveh tednih izredno hude izgube anglosaškim letalsko-pomorskim silam.

Delo Kr. italijanske Akademije Ostro žigisanje barbarskega angleškega pustošenja neprecenljivih kulturnih zakladov

Rim, 24. nov. s. Te dni so se v palači Farnese vršile prve seje razredov Kr. italijanske Akademije. V oddelku za filozofijo in zgodovino je podpredsednik le Stefan orisal program tekočega akademskega leta. Periklej Ducati pa je imel spominski govor o znanem arheologu in pompejanistu Antoniu Solianu. Gino Funaiuti je govoril o rimskem pesniku Salustu, orisal njegov lik in ga pravičnejše ocenil kot zgodovinarja in človeka.

V oddelku za prirodoslovne vede je akademik Severi izrazil podpredsedniku Vallauriju sožalje oddelka za veliko njegovo žrtev na altar Domovine. Podpredsedniku je namreč padel sin v vojni. Severi je dejal: Junaštva vrle italijanske mladine, ki se gode vsak dan na vseh frontah napolnjujejo naše duše z ganjenim ponosom ter so obenem gotovo jamstvo za bodočnost Domovine in za izid sedanje silovite borbe. Giancarlo Vallauri se je zahvalil za izraženo sožalje ter je na navzoče naslovil plemenite besede o dolžnosti, ki so ji v tem trenutku vsi podvrženi, predvsem pa znanstveniki. Francesco Perinalli se je nato spominjal Ferruccia Vanzettija, poudarjaljo njegove važne raziskave v raznih vprašanih patološke anatomije.

V oddelku za slojstvo se je podpredsednik Formichi z ginenimi besedami spominjal pok. Pavla Emilija Pavolinija. Nato se je sčja bavila z bliznjo proslavo Narodne rimskega pesnika Catula.

Utvare sovražnika in moč Osi

Vsak svoj najmanjši uspeh izkorišča sovražnik za nove inkecije svoj javnosti, ki pa se navzile vsem opevanjem nepomembnih vojnih dejanj ne more ostreši zaskrbljenosti glede na nadaljnji razvoj dogodkov. Povsem drugačno je razpoloženje v taboru Osi, kjer ni valovanj v razpoloženju množic, kajti njih zaupanje v končno zmago je neomajno. To pa zato, ker izhaja iz mirnega, hladnega in uravnovešenega zasledovanja dogodkov na vseh bojiščih in iz zaupanja v voditelje. Velešji Osi, kakor je te dni zapisal nemški list »Frankfurter Zeitung«, vedno stvarno presojata položaj, ne da bi izgubili smisel za razmerje. Zato pravilno vrednotita doslej dosežene uspehe, zavedajoč se obenem velikih uslov, ki ju še čakajo v bodoče.

Njihovo zaupanje v končni izid te borbe sloni na nekaterih dejstvih, ki jih sovražnik ne more spremeniti. Po treh letih borbe sta dobili v svoje roke tako trdne postojanke, da lahko povsem mirno gledata naprej. Na sovražnikovo potezo v Afriki je Os odgovorila mirno in preudarno in je že dosegla pomembne uspehe, a nobenega dvoma ni, da ni še izgrala vseh svojih kart. N. navada držav Osi, niše navedeni nemški list, da bi svoje načrte zaupali javnim razpravam... Lahko pa rečemo, da se s poslednjimi dejanji ni izčrpala niti njuna domišljija niti njuna močna, držna in nadvse vztrajna energija. Prav zato lahko javnost v državah Osi povsem mirno čaka na nadaljnji razplet dogodkov. Ne smemo končno pozabiti, da razpolaga evropska trdnjava, kakor se upravičeno označuje obrambna pripravljenost vse evropske celine, z neizčrpnimi viri snovi in ljudi, z izredno sposobnostjo vojne proizvodnje ter tolikšno neodvisnostjo v pogledu prehrane predvsem pa s tako izpopolnjeno vojaško znanostjo, da je lahko kos slehernemu odločilnemu dogajanju ne le na svoji notranji fronti, temveč tudi v zvezi z neizčrpnimi možnostmi, ki jih nudi povezana in skupna strategija držav trojnega pakta.

Tako vidimo, zaključuje omenjeni nemški list, da je na eni strani skupina držav, ki bi morale spet zavzeti vse ogromne izgubljene postojanke, ako bi hotele zmagati, medtem ko je na drugi strani skupina držav Osi in Trojnega pakta, ki je v tej vojni že zmagala, le da ohrani v obrambno zavaruje, kar že ima v svojih rokah. Zmaga seveda ne pride sama od sebe, treba si jo je priboriti. Toda sile Osi stoje pred vsako novo preizkušnjo mirne, zanašajoč se na svojo moč in zaupajoč v svoj končni uspeh.

Pristop k trojnemu paktu je rešil Rumunijo

Bukarešta, 23. nov. s. Listi še vedno objavljajo komentarje ob drugi obletnici pristopa Rumunije k trojnemu paktu. »Timpul« omenja n. pr. dogodek pred podpisom pakta in piše, da je Hitler 14 dni pred sovjetskim napadom na Besarabijo in Bukovino, ko se je sestal v Berlinu v Molotovom, na vprašanje sovjetskega komisarja ali se bo nemško jamstvo Rumuniji izvajalo ob morebitnem ruskem napadu na Rumunijo, pritrdilno in kategorično odgovoril. Nobenega dvoma ni bilo glede sovjetskih namer. Nemška lojalnost je rešila Rumunijo, ki je 10 dni nato pristopila k trojnemu paktu. List poudarja nadalje, da je je po dveh letih več ko očitno, da bi Rumunija brez tega pristopa postala žrtev boljševiške invazije in bila zbrisana z evropskega zemljevida. Z jasnim pogledom v bodočnost je maršal Antonescu prepredil tako katastrofo in danes se rumunski oborožene sile bore ne samo za obstoj naroda, temveč tudi za evropsko kulturo.

Budimpešta, 23. nov. s. Turčija in Madžarska se pogajata za obnovitev trgovske pogodbe in pogodbe o plačilnih Razgovori med obema delegacijama zadovoljivo potekajo. Dosežen je bil sporazum glede količine izmenjave blaga, ki bo znatno povečana v primeri s preteklim letom.

Več sto sovražnih tankov uničenih Izjalovljeni sovjetski napadi pri Ilmenskem jezeru — Uspešne letalske akcije v Severni Afriki — Pred Oranom potopljena križarka

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 24. nov. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo danes naslednje vojno poročilo:

Na področju Kavkaza so neugodni vremenski pogoji preprečevali večje barbane operacije.

Južnozapadno od Stalingrada in v velikem loku Dona so sovjetske čete, žrtvujoč brezobzirno moštvo in vojni material, vdrele v obrambno fronto ob Donu. V teku so protitukrepi.

V trdovratnih in sprememb polnih bojih zadnjih dni je bilo več sto sovjetskih oklopnih vozil uničenih. Oddelki nemškega in rumunskega letalstva so kljub neugodnemu vremenu stalno podpirali vojsko na kopnem.

V Stalingradu samo krajevne bojne operacije.

Novi močni napadi Sovjetov južnovzhodno od Ilmenskega jezera so se izjalovili.

V ozemlju ob izlivu Volhova je bilo več

sovražnih transportnih vlakov z letalskimi napadi uničenih.

V Cirenaiki in na tuniško-alžirski meji udeleževanje izvidniških oddelkov. Letalski napadi so bili podnevi in ponoči usmerjeni proti angleškim oklopnim oddelkom in avtomobilskim kolonom v zapadni Cirenaiki.

Ob obali severne Afrike so strmoglavna letala z dobrim učinkom napadla železnice, motorna vozila in topniške postojanke. Ob priliki bombardiranja vojaških ciljev v Alžiru je bilo v noči na 23. t. m. zadetih s težkimi bombami pet sovražnih parnikov, med njimi neka velika ladja, kakor tudi en rušilec.

Nemška podmornica je pred Oranom z dvema torpedoma zadela sovražno križarko, ki je bila zavarovana z več rušilci. Računati je s potopitvijo križarke.

Protiletalsko topništvo je v Sredozemlju sestrelilo 5 sovražnih bombnikov.

Nad francosko zapadno obalo so nemški lovci sestrelili 5 štirimotornih sovražnih bombnikov. Eno lastno letalo je bilo izgubljeno.

Sovjetska ofenziva ob spodnjem Donu je našla Nemce docela pripravljene

Nemške in zavezniške čete so slej ko prej v položaju, da lahko zmagovito vrše svojo nalogo

Berlin, 23. nov. s. Glede bitke, ki divja že štiri dni južno od Stalingrada in v velikem loku Dona, so na današnji konferenci inozemskega tiska izjavili, da za trenutek ni mogoče dati podrobnih podatkov. Omejuje se na tolačenje, da gre za poskus velike sovjetske ofenzive. Borbe se označujejo za precej ostre in podčrtava se, da je treba smatrati uničenje tankov in drugih vojnih potrebščin sovražnika za važen uspeh nemške in zavezniške obrambe. Ofenziva ni bila za nemško vrhovno poveljništvo nobeno presenečenje. Že dolgo je bilo opaženo močno zbiranje čet. Nemški protitukrepi so seveda v teku.

Berlin, 23. nov. Sovjetski glavni stan nadaljuje z objavami fantastičnih »posebnih poročil«, v katerih širi najbolj optimistične vesti o poteku ruske ofenzive, ki se je pred nekoliko dnevi začela ob dolnem Donu ter v odsekih na severozapadu in jugu Stalingrada. Istočasno moskovsko, britanska in ameriška propaganda z velikim krikom in bobnanjem govore o vojaški pobudi boljševikov, ki temelji baje na strateškem načrtu z osnovnim namenom osvoboditi južno Volgo nemške kontrole in osvojiti si gospodujoče položaje ob Donovem kolenu. Boljševiška in plutokratska propaganda že ve poročati o silnih »zmagah«, ki jih je dosegla rdeča armada od začetka sedanega napada. Vsemu temu organiziranemu kriku v sovražnem taboru postavlja Berlin nasproti popolno mirnost, mešano z velikim dodatkom ironije, češ da so se zavezniški zopet oprijeli stare taktike in pijejo na medvedovo kožo.

Nemški viri se vzdržujejo objav podrobnosti o obrambni bitki, v katero so zapletene nemške divizije in divizije onih držav, ki podpirajo poštena prizadevanja Nemčije za uničenje boljševizma. Vendar se iz opazk nemškega vrhovnega poveljstva lahko ugotove štiri osnovne točke

1. Sovražnik nima več možnosti presenečenja in ta moment je važen pri vsakem ofenzivnem podjetju. V preteklih tednih je nemško letalsko izvidništvo javljalo zbiranje sovjetskih čet in materiala v odseku Volge, zato je nemško vrhovno poveljništvo ukinulo vse potrebno, da vzdrži napad velikih sovjetskih množic ter ga popolnoma obrezašči.

2. Ruska ofenziva se je postopoma širila, tako da je napadlec zavzela prav znaten obseg. Zavezniške čete morajo prestatiti strahovite boje, toda so slej ko prej v takem položaju, da lahko zmagovito vrše svojo nalogo.

3. Kakor drugič, se je tudi pri tej ofenzivi dogodilo, da so bili nemški položaji tu in tam v začetku vtisnjeni. Ker pa so te vrzeli zelo omejenega obsega, vsi ti vdori niso bili nikakoli znatnejša nevarnost, marveč je fronta trdna. Pa tudi zveze, ki vodijo iz zaledja ter oskrbujejo vojsko, so zavarovane, s čimer je zagotovljen ugoden izid obrambne bitke.

4. Čete, ki jih je sovjetsko vrhovno poveljstvo vrlo v bitko, so zelo raznovrstne. V posameznih odredih so pomešani stari vojniki, 40- in 50letni možje ter zelo mladi novinci, ki včasih nimajo niti 18 let ter je njihovo izvežbanje zelo pomanjkljivo, ker se je izvršilo v vsej naglici.

Iz teh okoliščin se izvaja, da je bila tudi sedanja ruska ofenziva le premagljeno podjetje, prirečeno istočasno z vpadom Anglosasov v Severno Afriko. (»Il Piccolo«.)

Finski odsek

Helsinki, 23. nov. s. V zadnjih 24 urah so se finski lovci pri Kronštatu trikrat zmagovito spopadli s sovjetskimi letalstvom. Sovražnik je pri tem izgubil 4 Spitfire, 2 Tomahoka, 1 bojno letalo tipa »112« in 1 bombnik tipa »DD 3«. Na naši strani ni bilo izgub. Finski bombniki so napadli tudi sovražno zaledje in učinkovito zadeli cilje. Preteklo noč je bilo v Helsinkih od 22.30 do 5.30 šest letalskih alarmov. Sovjetsko letalstvo je v zaporednih valovih odvrlo bombe raznih kalibrov, med njimi nekaj težkih bomb na mesto in predmetja. Eno oseba je bila ranjena, dva majhna požara sta nastala, ostala škoda je bila neznatna. Izredno živahna je bila protiletalska obramba Sovjetskega letala so metala bombe tudi pri Kamini, ne da bi povzročila škodo. Ob zori je eno sovjetsko letalo prodrlo do srede Finske in metalo bombe, ne da bi nastala

posadke. Posadke so se nekaj ur zadržale na obali in si pribavile gorivo in vso za nadaljnjo plovbo potrebno oskrbo. Vojaki so opravili svoje delo, naskar so se vrnili na podmornico, potem ko so se spopadli z obalno stražo.

Rešeni brodomlenci z angleškega parnika

Santandre, 24. novembra, s. Nocoj je prispela v tukajšnjo luko španska petrolejska ladja »Campeche«, vračajoča se iz Venezuele. Poveljnik ladje je izjavil, da je meseca oktobra med povbo iz Seville v Venezuelo rešil na morju 39 brodomlencev z angleškega parnika »Rottheley«, ki ga je torpedirala neka osna podmornica. Brodomlenci so bili izkrceni na otoku Arubi.

Težka kriza v sovjetskem gospodarstvu

Rim, 23. nov. s. Industrija potrebuje premog kakor vsakdo potrebuje zrak za dihanje, izjavlja sovjetska vlada v pozivu na rudarje v področju Moskve. Ta poziv je objavila »Pravda«. V pozivu se navaja, da mora to premogovno področje nadomestiti izgubo Donske kotline. Nujno je, da armada rudarjev razume važnost svoje dolžnosti do vojske in domovine. Staltno glasilo ostro kritizira slentuhe in simulantе, ki nimajo vesti za svojo dolžnost ter kritizira tudi nezadostno tehniko izkoriščanja. Ki nevalizira napore stahanovcev. Poziv se zaključuje z grožnjo, da bodo prihodnji dnevi nova preizkušnja za položaj odgovornih voditeljev v tem rudarskem revirju.

Stockholm, 23. nov. V kake težave je zašlo gospodarsko življenje Sovjetske zveze zaradi bližnje zime, izhaja z vso jasnostjo iz člankov moskovskih listov. Ti neprestano pozivajo prebivalstvo k večji disciplini, krajevne oblasti pa k smotnejši organizaciji dela. Sovjetske industrije po vsej priliki še niso spoznale vse teže položaja glede goriva, ki jo obeležuje izguba Donske kotline ter drugih pokrajin z rudnim bogastvom v Ukrajini, na Kubanu in v Kavkazu.

Značilno je opozorilo, ki ga je objavila »Pravda« 15. t. m. in ki pravi doslovno: »Vojne okoliščine zahtevajo najstrožjo štednjo s surovinami, z gorivom in z električno silo. Kljub temu pa je še mnogo podjetij, katerih voditelji nikakor še niso spoznali dalekosežnega pomena gospodarske borbe na vseh oledih. Ti ne izvršujejo ali pa ne slede v dovoljni meri navodilom stranke in vlade, izdanim glede varčevanja s kovinami, premogom, nafto, bencinom in električno silo. To dokazuje, da v mnogih krajih ljudje še niso dovoljno organizirani in disciplinirani. (Piccolo.)

Nezaupanje med Londonom in Washingtonom Ozadje Crippsove izločitve iz vojnega kabineta

Berlin, 23. nov. s. Zopetna sprememba v angleški vladi ni povzročila v tukajšnjih političnih krogih nobenega presenečenja. Že dolgo se je govorilo o težkem položaju Stafforda Crippsa zaradi njegovega nezdržljivega zadržanja s Churchillovim imperativom, da je treba braniti angleški imperij ne samo pred sovražniki, temveč tudi pred prijatelji. Nekakšno presenečenje je bilo samo dejstvo, da so laburisti, ki so svoj čas pozdravili Crippsa kot zasnika Stalinovega in Rooseveltovega, pustili pasti Crippsa, ne da bi trenili z očmi in so bili še celo zadovoljni, da je bil Crippsu poverjen izredno važen resor letalske proizvodnje, ki pa je dejansko odvisen od ministra za vojno proizvodnjo in od ministra za oskrbo. To zadovoljstvo se pokaže v pravi luči, ako se spomnimo, da je bil tudi lord Beaverbrook, preden je bil dokončno likvidiran, postavljen na čelo letalske proizvodnje. Seveda se skuša rešiti videz z izjavo, da je letalska proizvodnja postala bistveni odsek vojne proizvodnje, ker bo odločilne operacije v vedno večji meri izvajalo letalstvo.

Resnica je, omenjajo isti berlinski krogi, da se je Churchill odkril naslednika in je postavil na njegovo mesto človeka, ki je bolj ali manj nepomemben in sicer Eden. Glavna Edenova zasluga naj bi bila po izjavi nekega londonskega poluradnega komentatorja ta, da je stal na čelu sankcionistične klike proti Italiji. Pravi Crippsov naslednik pa je notranji minister Morrison, zastopnik stoočstotne angleške politike, torej politike, ki je nasprotna nevarnim kompromisom z Rooseveltovim imperalizmom.

Stockholm, 23. nov. s. Londonski listi obširno komentirajo prenosovno angleške vlade. Skoraj noben list ne kaže začudenja zaradi tega dogodka, kajti Crippsov odhod se je smatral že pred meseci za gotovo stvar. Ničve pa si ni mislil, da bi se to moglo zgoditi v takem političnem trenutku, kakršni je sedanj. Laburisti, konservativci in zlasti ekstremisti ne prikrivajo svojega zadovoljstva zaradi Crippsove odstavitve. Po njih mnenju je Cripps s političnega stališča likvidiran. Gotovo je, da bo odslej kot minister za letalsko proizvodnjo opravljal samo izrazito tehnično nalogo. Zdej, ko je šel, ga vsi obtožujejo, da je brez potrebne gibčnosti. »Daily Mail«, ki je v strahu pred političnimi posledicami presnove, svari javno mnenje, naj ne pripisuje sprememb nobenega posebnega pomena, ter zagotavlja, da s tem v zvezi ne bo nobenih sprememb v vodstvu vojne. Zanimivo dejstvo je, da je medtem, ko odhaja Cripps, bivši notranji minister Morrison nenadoma postal zelo popularen in sicer zaradi tega, ker je nedavno energično zavrnil ameriško kritiko angleške vojne politike.

Rim, 23. nov. s. Nedavne Willkijeve izjave prot imperialnemu stališču Anglije, so v sredini zanimanja vsega angleškega tiska. Od »Daily Telegrapha« do »Tribune« in »News Statesman« smo pričali vznemirjenja in obžalovanja, kajti ne prikriva se, da misli, ki jih je obrazložil Rooseveltov namestnik, zrcalijo v bistvu severnoameriško javno mnenje in mnenje samega predsednika. Willkijevo zadržanje vzmirlja angleški tisk tudi zaradi zaslepljenja, ki ga je pokazal ko se je vrnil iz čungkingske Kitajske in Sovjetske Rosije. Očitno je, da se skuša z Willkijevim manevrom ustvariti v Zedinjenih državah vedno bolj ugodno ozračje glede Kitajske in Rusije v škodo intimnejšega sporazumevanja med Londonom in Washingtonom.

Spori med anglosaškimi ujetniki na Japonskem

Tokio, 23. nov. s. Polkovnik Nakao Jahagi, šef tiskovne službe za vojsko pri japonskem glavnem stanu, piše v članku, ki ga je objavil »Asahi«, da so japonske sile doslej ujele 200.000 Angloameričanov. Glede razmerja med angleškimi in ameriški ujetniki pravi polkovnik, da so Angleži in Američani v odkritem medsebojnem sovražstvu in da nastajajo med njimi ob vsaki priliki spori. Ni bilo mogoče doseči, da bi si n. pr. ujetniki obeh narodnosti skupno kuhali. Zaradi protestov z obeh strani so morali pripraviti ločene kuhinje za Angleže in Američane. Avstralsci se skušajo nevalno zadržati in trdijo, da ne morejo razumeti razlogov, zaradi katerih nastajajo med Angleži in Američani večni spori.

Počasno priznavanje ameriških ladijskih izgub

Buenos Aires 22. nov. s. Ameriško mornariško ministrstvo javlja o potopitvi nadaljnega ameriškega rušilca v Salomonskih vodah med spopadi dne 14. novembra. Tako znašajo celotne izgube pri Salomonskih otokih, ki so jih Američani doslej priznali dve križarki in 7 rušilcev.

Rim, 23. nov. s. Potem ko je naznanilo celotne izgube pri Salomonskih otokih, ki za znašajo 2 križarki in 6 rušilcev, javlja zdaj ameriško mornariško ministrstvo, da je bil v teh vodah potopljen še nadaljnji ameriški rušilec. To se pravi, da prvo poročilo ni bilo definitivno, če so smatrali za potrebno popraviti ga in mu dodati eno nadaljnjo izgubljeno vojno edinico. Gre za običajno lahkomyšelnost postopnih priznanj ameriškega kova. Američani izračunajo najprvo vsoto, potem pa še vsoto od vsote,

Moralni lik izvestnih francoskih generalov

Vojaske izročilo Francije, ki je skozi leta visoko držalo svojo raven, za kar gre hvala njenim vojaškim velikanom, je danes zaradi njihovih naslednikov v zelo slabem položaju. Nasproti Napoleonu, temu nespornemu vojaškemu geniju, ki ga je lahko zrušilo samo izdajstvo, nasproti Bernadottu, Joffru in drugim znamenitim generalom stoji danes razni Giraudi, De Gaulle in Darlan. Njihovo vojaško dejanje in nehanje, ki je bilo dobro v miru, se je hitro razbilo, ko je Francija stopila v svetovni spopad. Pokazalo se je, da poveljniki francoske vojske niso držali koraka z napredkom, ki ga je vojaška veda dosegla v razdobju po svetovni vojni. Pokazalo se je, da francoska vojska nikakor ni v ničemer ni bila pripravljena za boj. Njeni poveljniki so se trdo držali stare bajke o nepremagljivosti utrjenih črt in o neizbežnosti pozicijske vojne.

Sprico poloma francoske vojske, ko je prišla vest, da Maginotova linija ni mogla vzdržati napada nemških čet, poveljniki francoskih vojsk niso znali vplivati niti na ljudstvo, niti na četi, dasi so imeli sijajne zglede v svojih prednikih, ki so dosegli obudovanje sveta ravno zaradi svojega lojalnega zadržanja kot vojski in oficirji. O moralnem razpadu, ki je sledil porazu, so dolgo časa nihali med Petainovim programom obnove in pomiritve ter med zahrbtnim prizadevanjem angleške vlade. Zaupali so vrtnam in objubam svojih dednih sovražnikov Angležev ter so videli v sejanjih dogodkih samo možnost lahkostnih osebnih koristi. Zaupali so sovražniku in se mu popolnoma predali. Pozabili so na svojo prisego domovini ter so se slepo vrgli v objem boljsega ponudnika, ponavljajoč tako dejanja nepoštenih bojevnikov prešlih vekov, ki so se prodajali raznim gospodarjem za gol dobiček.

De Gaulle je spričo možnosti, da sede za mizo z vladarji raznih zavezniških držav, takoj pozabil, da je prisegel večno zvestobo francoski zastavi, in se ni ustavil niti takrat, ko je bilo treba zaradi angleške koristi izlajasko napasti vojake, ki so, zbrani pod zastavo domovine, skušali doseči izboljšanje položaja.

Izdajalski napad v Orenu na ladje pod francosko zastavo je najboljši dokaz podkupljivosti tega človeka, ki je za denar in za namišljeno slavo, pri čemer mu nihče ne more priznati dobre vere, vodil akcijo proti lastnemu narodu, proti lastnim tovaršem, proti lastni domovini, proti domovini, ki je hotela samo počivati in znova začeti vzpostavitev ter dvig iz ruševin, v katere je bila strmoglavljena po krivdi svojih nesposobnih voditeljev.

Ako bi vse te ugotovitve ne zadostovale, da se za vedno ožigosa moralna propalost tega nezvestega vojaka, bo dovolj, ako se

spomnimo težke reakcije, ki jo je njegovo vedenje izzvalo pri neki zelo bližnji osebi, ki je poznala njegovo najgloblje prepričanje in opravilce. To je njegova hči, ki nikoli ni odobraval očetovega upora in izdajstva. Ni mogla več prenašati sramote in da se na kakršen koli način znebi ončasne imena, se je odločila umakniti se v samostan.

Giraud, je kot vojni ujetnik z raznimi pretvezami in z izgovori, da je bolan, dosegel ugodnejše pogoje, kakor so običajni pri ujetnikih. Ta položaj mu je dovoljeval znatno svobodo kretanja, ko se je bil zavezal na častno besedo, da je ne bo izkoristil. Vendar je pobežnil v inozemstvo. Ko ga je maršal Petain v zadregi zaradi te žalitve dobrega imena francoskih častnikov pozval, da opraviči svoje dejanje, se je Giraud ponovno podvrnil volji Francije, ki se je obnavljala, ter zopet dal častno besedo in besedo oficirja, da nikoli ne bo učinil ničesar, kar bi bilo v nasprotju z navodili maršala, v katerem je videl simbol Francije. Se več: podvrnil se je tudi navodilom predsednika vlade Lavalja ter je v polni meri odobril njegovo delo.

Po vseh teh izrazih lojalnosti se mu je posrečilo oditi v Afriko, kjer je francoskim četam ukazal neposlušnost, maršalu Petainu in francoski vladi, da je francoske vojske dovedel do tega, da so prešli k sovražniku ter z orožjem v roki sodelovali pri uničevanju blagostanja in močnosti lastne domovine. Ta general je bil gotovo tudi svetovalec za ono polno in vsaki pravičnosti nasprotujoče dejanje, s katerim so ponudili oblastem v Alžiru premirje ter dovolili civilistom odhod. Dočim pa so Francozi spoštovali sklenjene dogovore, so angleške in ameriške čete pod vodstvom izdajalcev Francije v črni noči izdajsko zasedle položaj, ki je pomenil ključ do mesta.

K tema dvema pošteniškoma čudni vrsti, ki se ne brigata za slovesno dano častno besedo in za prisego, se je pridružil še tretji mož, takisto vreden zadrževanja vseh poštenih ljudi. To je admiral Darlan, ki je bil poslan v Afriko s polnomočjem, da prevzame obrambo ozemlja, ogroženega od sovražnikov. Tako je stopil v stik s sovražnikom ter je zaradi osebnega dobička zavestno zabarantal domovino in svoje rojake. Poslušal se je pri tem svojega čina in svoje oblasti ter je prevaril francoske vojske, ukazoval jim v imenu oblasti, da bi dvignili orožje proti Franciji.

Vse to je grozno brezno, v katerega je Francijo strmoglavila želja po dogodovščini in nosilci te pokvarjenosti so zgoraj omenjeni bivši francoski vojaški dostojanstveniki, ki jih je svet nekoč smatral za predstavnike vojaške časti in poštenja.

Nagrada ob priliki rojstva dvojčkov

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncem Prežern Ivanu in Ani, Potovrh št. 41, občina Smihel-Stopiče, ob priliki rojstva dvojčkov nagrado v znesku 600 lir.

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncem Lovšin Francu in Neži iz Zapotoka št. 22, občina Sodražica, ob priliki rojstva dvojčkov nagrado v znesku 600 lir.

Počastitev spomina prof. Umberta Nana

Komunisti so ga bestialno mučili in umorili

Jutri 25. novembra se bo vršila počastitev zemeljskih ostankov profesorja Umberta Nana. Prof. Nana je bil agronom v službi družbe »Enones«. Dne 6. maja t. l. ko se je peljal z avtomobilom v Semeč po svojih poslih, ga je ustavila skupina komunističnih roparjev in ga odvedla. Vključ marljivemu iskanju ni bilo mogoče o njem ničesar izvedeti, dokler niso pred nekaterimi dnevi oddelki prostovoljne protikomunistične milice našli njegove zemeljske ostanke v nekem kamnolomu pri Črmošnjicah. Na podlagi svedočev je bilo mogoče ugotoviti, da so profesorja Nana na najgrozovitejši način mučili in da so ga potem barbarsko ubili s tem, da so ga kamenjali.

Prof. Nana je bil uradnik, ki je delal za to, da bi vzdrževal svojo soprogo in dva otroka; njegovo delo je bilo v tem, da je dal zopet obdelovati slovenska zemljišča in pomnožiti njih pridelke v prid novi italijanski pokrajini.

Proti temu državljanu-delavcu se je vrgla besnost in se je izlila zverinska divjost komunističnih banditov, za katere je najbrž slava ubijati neoborožene. To je sodba, ki bi se hotela povišati kot braniteljska onega komunizma, kateri ni samo zaničanje najzdravnejših čustev narodov, ampak tudi zaničanje njih življenjskih pogojev in civilnega napredka.

Obrambni kongres madžarskih pisateljev

Budimpešta, 23. nov. s. Na pobudo Stefana Antala, ministra za propagando in narodno obrambo, so madžarski pisatelji priredili kongres v Ljubljano, da bi določili smernice za sodelovanje madžarskih pisateljev pri vojnem naporu. Otvoritvene seje kongresa so se udeležili šef vlade Kallay, minister za narodno vzgojo in šef madžarskega glavnega stana. Govorniki so v svojih izjavah poudarili, kako je narasla važnost literature v teh odločilnih časih, in so pozvali pisatelje naj jasnijo v skladu z resnostjo sedanjice ure, misel solidarnosti med Madžari. Na prvi seji je šef madžarskega glavnega stana predaval o literaturi in narodni obrambi.

Ogromno število nesreč v ameriški vojni industriji

Buenos Aires, 21. nov. s. Po uradnih podatkih se je v Ameriki od decembra 1941 do danes smrtno ponesrečilo 44.500 delavcev, poškodovano pa okrog 3 milijone delavcev ob nesrečah pri delu v vojni podjetjih.

Angleške letalske izgube

Kim, 23. nov. s. Angleška pohudarna agencija priznava v svojem poročilu, da so 10 bombnikov angleškega letalstva ni vrnilo s svojih napadov na nemško ozemlje v pretekli noči.

Darovalcem obiek za rezeže

Ljubljana, 24. novembra Ljubljanski občinski podporni odbor obvešča:

Ekse. Visoki komisar je odredil, da so opravil zbiranje stare obleke, čevljev in perila za siromašne družine ljubljanske občinske podporni odbor preko svojih uradov v posameznih okrajih.

Osebe, ki želijo darovati že rabljena čelada, jih lahko dostavijo neposredno naslednjim uradom:

Franciskanska ulica št. 6; Karunova ulica št. 14 (Trnovo); Zibertova ulica št. 27 (Siska); Ob Ljubljani št. 29 (Moste).

Darovalcem bo izdano redno potrdilo o prejemu.

Darovalci, ki ne morejo sami prineseti predmetov, naj sporočijo osrednjemu uradu v Puceljovi ulici št. 9 številno in kakovost predmetov, ki jih želijo darovati. Pripišejo naj tudi natančen naslov, tako da bo mogel odbor opraviti prevzem na bivališču darovalca.

Dodatki za bolnike in dojenčke

Bolnikom, ki so po predloženih zdravniških spričevilih upravičeni dobivati posebne dodatke raciniranih živil, bo mestni preskrbovalni urad v pritličju Turjaške palače v Krizankah, Gosposka ul. 15, delil bolnišni nakazila samo vsako dopoldne od 8. do 12. ure tako, da pridejo na vrsto od 1. do 5. decembra bolniki, ki imajo pravico do dodatka mesa, in sicer v torek 1. decembra bolniki z začetnicami A do D, v sredo 2. decembra z začetnicami E do J, v četrtek 3. decembra z začetnicami K do O, v petek 4. decembra z začetnicami P do T in v soboto 5. decembra z začetnicami U do Z.

Vsi drugi bolniki pa pridejo na vrsto od 7. do 12. decembra tako, da bodo dobili nakazila v ponedeljek 7. decembra bolniki z začetnicami A do F, v sredo 9. decembra z začetnicami G do K, v četrtek 10. dec. z začetnicami L do P, v petek 11. decembra z začetnicami R do T in v soboto 12. decembra bolniki z začetnicami U do Z. Nakazila samo na sladkor za dojenčke in bolnike bo po mestni preskrbovalni urad delil od 14. do 19. decembra, seveda samo na podlagi predloženih zdravniških spričeval tako, da pridejo na vrsto v ponedeljek

Gospodarstvo

Racionalizacija v železarski industriji

Potreba povečane proizvodnje v železarski industriji v vojni zahteva tudi rastočo porabo energije predvsem premoga in električnega toka. Bolj kakor kdaj prej pa nalaga vojni čas štednjo z razpoložljivimi viri energije. V zadnjih letih je zlasti železarska industrija na področju štednje s premogom in na področju izkoriščanja postranskih proizvodov dosegla velike uspehe. Prizadevanje gre v prvi vrsti za tem, da se izločijo vse izgube toplote in plinov pri toplotni železa in v industriji za predelavo železa. Se pred desetletji so v plavilni za toplotne železne rudi pustili na vrhu izgorjati pline in tako so se uničile znatne količine plina brez vsake koristi. Potem pa so začeli odvajati pline, ki odhajajo na vrhu plavila in jih izkoriščati. Ti plini imajo sicer manjšo kalorično vrednost, kakor primogovni plini, ki se pridobivajo pri izdelovanju koksa, toda navzlic temu vsebujejo že znatno neizkoriščeno energijo, ki se sedaj uporablja za pridobivanje električnega toka, kurilne svrha v podjetjih samih, za pregrevanje zraka itd. Odkar izkoriščajo te pline, se je pokazala bistvena precejšnja prihranitev stroškov v železarski industriji.

Plavžarski plini pa niso edini postranski proizvod, ki se pridobiva v železarnah. Velik pomen je v zadnjih letih dobilo izkoriščanje odpadajočih žlindre. Prej se je izločala samo žindra od Thomasovega žlindra, iz katere se izdeluje dragoceno fosforno gnojilo, tako zvano Thomasova žindra. Po količini pa je mnogo važnejša žindra, ki se dobiva od plavčev. Sedaj se ta žindra v znatnem obsegu že uporablja kot surovina v gradbeni stroki. Se v tekočem stanju vlijeva žindra v kocke za tlakovanje. Te kocke so se izkazale kot prav dober nadomestek za granitne in porfirne kocke. Lomljenec iz žlindre se uporablja za gradnjo cest na železnici, pri izdelovanju

betona in kot surovina za izdelovanje železarskega cementa, pa tudi za izdelovanje opeke in slinčnega gradbenega materiala. Različni načini predelave vroče tekoče žindre omogoča, da se pridobi peča od žindre, ki da izredno lahek gradbeni material, s pomočjo pare pa se izdeluje tako zvano volna iz žlindre, ki služi kot izolacijski material. Na ta način se omogoči štednja s premogom in v industriji gradbenega materiala zlasti v opekarnah, kjer so za izdelavo opeke potrebne znatne količine toplotne energije.

Precejšnji prehranki premoga so bili doseženi tudi na ta način, da se železo iz plavča se v tekočem stanju prenese v Siemens-Martinove peči za izdelovanje jekla, medtem ko je bilo prej treba mrzlo surovo železo v jeklarnah šele segrevati. Še žareče jeklo pa gre pogosto v neposredno predelavo v valjarnah.

Iz plavžarske žlindre so v zadnjem času s uspehom pričeli pridobivati razne redke kovine, tako titan, zlasti pa mangan in vanadin, ki se uporabljajo za izdelovanje plemenitega jekla. Te redke kovine so sicer v žlindri le v majhnih količinah, toda njih pridobivanje se izplača, zlasti ker je bilo treba imenovane redke kovine uvažati iz inozemstva.

Skoro neverjetno se zdi, da se danes pridobivajo v jeklarnah kot postranski proizvod kalijeve soli in jod. Poizkusi so pokazali, da vsebuje lahki prah, ki ga morajo v železarnah odvajati, 0,025 do 0,035 joda. V neki veliki železarni, kjer odpade na dan 17,5 ton takega prahu, pridobivajo 5,25 kg joda. Prah najprej izlužijo v vodi, po izparitvi pa se dobi od 10 ton prahu 1 do 3 tone suhe substance, ki zopet vsebuje poleg joda 43% kalijeve soli. Iz te suhe substance se poleg joda pridobivajo še znatne količine kalijeve soli, ki se uporabljajo kot umetno gnojilo.

Sprememba seznamov točk glede klubukov

Pokrajinski korporacijski svet je izdal okoliščno z obvestilom o nekaterih spremembah v seznamih točk, ki se tičejo izključno klubukov.

V seznamu »I. Običajni predmeti za moške in dečke« je pri zaporedni številki 24, ki se tiče klubukov iz klobučevine, dodati naslednjo opombo: Se neizločkovani klubuki iz klobučevine so izenačeni s klubuki iz klobučevine.

Pri oddelku »II. Običajni predmeti za ženske in dečice« v koloni za deklice pri št. 19 se spremeni število točk (odrezkov z arabskimi številkami) od sicer pri klubukih iz klobučevine, baržuna, pletenin ali drugih tkanin, opremljenih ali neopremljenih od 3 na 4, pri klubukih iz slame, lubja, palmovih vlaken, obilja ali drugih podobnih snovi, opremljenih s tkaninami, pa od 2 na 3. Opomba glede največjega obsega 56 cm se pri klubukih za deklice črta. K številki 19 se še dodajo naslednje tri opombe: 1. Se neoblikovani klubuki iz klobučevine so izenačeni s klubuki iz klobučevine. 2. Klubuki, ki so napravljeni deloma iz klobučevine ali tkanin in deloma iz pletenin, se klasificirajo kot klubuki iz klobučevine, baržuna, pletenin ali druge tkanine, opremljeni ali neopremljeni. 3. Pri klubukih iz slame, lubja, palmovih vlaken, obilja ali drugih podobnih snovi, se ne smatra kot oprema preprost trak gornjega dela klubuka, niti podloga klubuka.

Pri oddelku »III. Običajni predmeti za otroke« se doda nova zaporedna številka 10: Klubuki (razen klubukov iz slame in slinčih) in čepice, velikost 47 do 51 — 2 točki (odrezka z arabskimi številkami).

V tabeli B: Izdelki, ki niso vezani na izkaznice, je dodati naslednje postavke: klubuki iz slame za moške, ženske in otroke; klubuki za duhovnike; čepice in kape za vojske in pripadnike vojsk izenačeni s klubuki; čepice za državne pokrajinske in občinske uradnike in agente; čepice za pripadnike organizacij Narodne fašistične stranke (PNF).

Gospodarske vesti

Uspeh nizozemskega notranjega posojila. Te dni je nizozemska vlada uradno objavila, da je bilo milijardno notranje posojilo prepisano. Od skupnega zneska je bilo javnosti ponudeno na vpis 600 milijonov holandskih guldinarjev, vpisanih pa je bilo 880 milijonov. Ker so bili pri dodelitvi obveznic v prvi vrsti upoštevani manjši vpisniki, so ostali dobili le 70% vpisanih obveznic.

Iz srbskega gospodarstva. V Beogradu je bila ustanovljena kemična tovarna, ki bo med drugim izdelovala klej, kostno moko in želatino iz kosti, ki so jih doslej izvažali. Tovarna bo krila vsa potrebna stroja in opremo. — Prav tako so pričeli v Beogradu izdelovati v posebni tovarni pasto za čevlje,

s čemer bo opravičeno pomanjkanje na trgu. Potrebne surovine bo tovarna dobivala iz Nemčije in Rumunije.

Ustanovitev tovarne za umetni kavčuk v Rumaniji. V Bukaresti je bila ustanovljena tovarna »Rompre« z glavnico 5 milijonov lejev, ki bo zgradila tovarno za izdelovanje umetnega kavčuka po postopku rumunskega profesorja Nenescu. Družba je dobila od države razne ugodnosti. Osnova za izdelovanje umetnega kavčuka bo zemeljski plin.

Gnojilo iz smeti. Po uspešnih poizkusih na Danskem bodo sedaj tudi v Sofiji pričeli iz odpadkov in smeti, ki se naberejo v mestu, izdelovati posebno gnojilo. Bolgarski kmetijski minister je skupaj s sofijsko mestno upravo sestavil proučevalni odbor, ki pri praktično izvede načrt. Na leto bodo pridobili okrog 20 milijonov kg dragocene gnojila.

Iz gorenjskega Trgovinskega registra. Vpisale so se nastopne tvrdke: Leopold Tratin, tkalnica bombažnih tkanin, Kranj (prokurist Albin Jazbec); Anton Woschitz, tkalnica bombažnih tkanin, aprutina in barvarna, Kranj (prokurist Ivan Egger); R. Taler, tovarnica prešitih odev in vate, škofja Loka; Pavla Stranšky, trgovina z manufakturnim blagom, Trzin.

Amerika ne bo mogla delati umetnega kavčuka

Buenos Aires, 21. nov. s. Neki visoki uradnik »Goodrich Corporation« je govoril na neki skupščini kemikov v Cincinnatiju in izjavil, da severnoameriška industrija ne bo mogla proizvajati sintetičnega kavčuka v znatni količini pred koncem letu 1944, ker so potrebne naprave zelo komplicirane in se šele skrbno proučujejo.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreča, 25. novembra: ob 16.30: Večno mlada Saloma. Red B. Cetrtak, 26. novembra: ob 16.: Hamlet. Red Cetrtak. Petek, 27. novembra: zaprt (generalka). Sobota, 28. novembra: ob 16.30: Ples v Trnovem. Krstna predstava. Red Premier-ski.

Cesar Meano: »Večno mlada Saloma«. Komedia v 3 dejanjih. Osebe: Aristobol — kralj Armenije — Cesar, Saloma, njegova žena — Nablocka, Delila — Saričeva, Tulij Casij — Drenovec, Markodej — Gorinšek, Abimelek — VI. Skribnik, Gaj Lutecij — Peček, Jerubael — Potokar, Judita — Sancinova, Lia — Remčeva, meščan — Brezgar, vojak — Raztresen, služkinje: Rakarjeva, Starčeva, J. Boltarjeva. Režiser: prof. O. Šest, scenska glasba: prof. F. Šturm, koreografija: Marta Pavlinova.

Krstna predstava nove igre. Znan pisatelj in dramatik Cvetko Golar je napisal zabavno burko z naslovom »Ples v Trnovem«, katere prva odskora uprizoritev bo v soboto za red Premier-ski. Delo je režiral Milan Skribnik, glavno vlogo bo igral Ivan Cesar. Dejanje se godi v Ljubljani v sodobnem času.

OPERA

Sreča, 25. novembra: ob 16.: »Don Pasquale«. Red Sreča. Cetrtak, 26. novembra: ob 16.: Slepa miš. Opereta. Red A. Petek, 27. novembra: ob 15.: Traviata. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol. Sobota, 28. novembra: ob 16.: Slepa miš. Opereta. Izven. Cene od 14 lir navzdol.

G. Donizetti: »Don Pasquale«. Komčna opera v treh dejanjih. Osebe: Pasquale — Betetto, Malatesta — Janko, Norina — Mlejnikova, Ernesto — Lipušček, notar — Jelinkar. Dirigent: A. Neffat, režija in scena: R. Primožič, zborovodja: R. Simonti.

Zaradi obolnosti Sonje Ivančičeve je bila potrebna sprememba vrstnega reda premier in prezasedba Norine v »Pasquale«. Namesto »Bega iz seraja« bo prišlo na vrsto »Thais«. Danes v sredo poje Norina v »Don Pasquale« Manja Mlejnikova.

V petek ob 15. uri bo predstava Verdi-jeve »Traviata« (po znižanih cenah od 18 lir navzdol). Tokrat poje naslovno vlogo Ivanka Ribičeva, Alfreda pa Sladojčev. Germana, kakor doslej — Janko. Ostala zasedba je običajna.

Sin indijskega podkralja obsoja angleško politiko

„Sovražnik Anglije sta boljševizem in Amerika“

Stockholm, 23. nov. s. Berlinski dopisnik lista »Afton-Bladet« je imel priliko govoriti z mistrom Brownom, ki je sin sedanjega indijskega podkralja lorda Amerija in se nahaja, kakor je znano, v Berlinu, kjer se lahko popolnoma svobodno kreta. Celo govoril je svojim rojakom po berlinskem radiu in jih pozival za mir z Nemčijo. Brown Amerij je bil zelo hud na londonski tisk, ki ga naziva »angleški skandalozni tisk«, ki je pod kontrolo židov in ki je pisal o njem izmišljene stvari. Dopisnik piše, da je Brown idealist, ki mu je glavna skrb samo rešitev angleškega imperija in Evrope pred boljševizmom.

Zakaj je Roosevelt izzval vojno z Japonsko

Tokio, 23. nov. s. Admiral Namura, bivši veleposlanik v Zedinjenih državah, je objavil v listu »Jomuri Hochi« pomemben članek o prelomu med Japonsko in Ameriko in o naravi vojne med obema državama. Admiral omenja svojo težko diplomatsko nalogo, ki je bila zlasti težka zaradi tega, ker so Zedinjene države odklanjale sleherni sporazum. Dne 25. novembra so predložile predloge, za katere so vedeli, da jih Japonska ne more sprejeti.

Glavni razlog za prekinitev odnosov, ki so vodili do vojne, je bil in je, piše admiral, temeljna razlika med svetovno politiko Japonske ter razlika med javnim mnenjem Amerike in Japonske glede Kitajske. Ameriško javno mnenje je izsililo prekinitev pogajanj in 27. novembra ni je Roosevelt izjavil, da ni mogoče doseči začasnega kompromisa, ako Japonska ne sprejme bistvenih točk. Da bi Japoncem pojasnili politiko Amerike, je treba omeniti hegemonistične sanje Rooseveltove in Hullove politike, s katero so bile postavljene meje Amerike v Franciji in Angliji. Glede

vzhodne Azije so se razni uradni komentatorji trdili, da bi bilo blazno zaupati Japonski reševanje kitajskega vprašanja.

Zasledujoč svojo hegemonistično idejo je Roosevelt načel tudi vprašanje mornarice na obeh oceanih, s katerim naj bi se odpravile oceanske premoče Angležev. Piseč članka trdi, da je dobil vtis, da se je Roosevelt 27. novembra že odločil za vojno. Omenja previdnostni alarm, ki so ga vojske oblasti dale v Pearl Harbour dan prej in ugotavlja, da v Ameriki ni soglasnega mnenja glede odseka, kjer naj bi se osredotočila glavna sila S. verne Amerike. Amerika je podcejevala japonska letala, toda po zmagah japonskih letal so Američani domleli doljno lekcijo. Američani so imeli svoje mnenje o podmornicah, dokler jim ni udeleževanje nemških podmornic dalo drugačnega mnenja.

Namura zaključuje svoj članek z zatrditvijo, da je treba vedno bolj razviti oboje: silo, kajti v sedanjih vojni ni srednje poti. Zmagovalec bo uničil premagane.

litčne studije Alfonso Darzio Valcases in bivši poveljnik falange v Saragosi Jesu Murro Sevilla.

Položaj v Indiji še poslabšan

Lizbona, 24. novembra, s. Angleški tisk javlja, da se je v zadnjem času položaj v Indiji znova poslabšal. Dopisnik »Timesa« poroča iz Novega Delhija, da je bilo zdajnje dni zopet izvršenih mnogo aretacij zlasti med osebami, ki pripadajo kongresni stranki. Med temi je bivši indijski minister Purshoton Tricundas, voditelj indijske socialistične stranke.

Silna nevihta v Carigradu

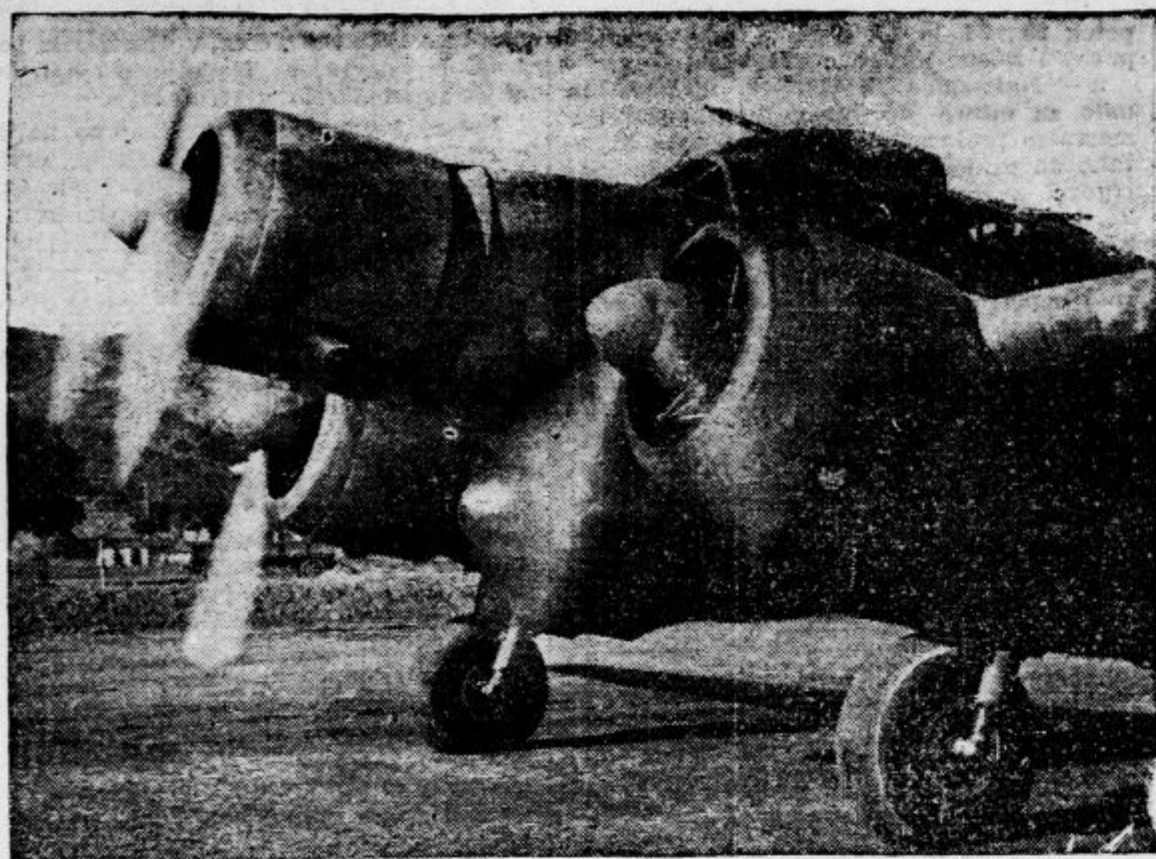
Carigrad, 22. nov. s. Silna nevihta snega in dežja je divjala v Carigradu in povzročila hudo škodo. V Zlatem rogu se je odtrgalo več parnikov. Veter je bil tako močan, da je porušil vhod obinskega gledališča ter odnesel stebre in ograje na novem trgu ob obali. Voda je vdrla v mnoge hiše nižje ležeče četrta, pa tudi v elektrarno, tako da je ostal Carigrad brez razsvetljave in se ne ve, kdaj bo škoda popravljena. Celotne škode zaradi elementarne nesreče ni bilo mogoče še presoditi.

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Nov narodni svet španske falange

Madrid, 23. nov. s. Franco je objavil s svojim dekretom sestavo novega narodnega sveta falange, katerega člani so obenem prokuratorji skupščine. Nacionalni svet, ki mu predseduje Franco, obstaja iz 116 članov, med njimi tajnik falange, člani vlade, predsednik skupščine, generalni podtajnik falange, poveljnič milice falange, narodni poslanci, guvernerji 8 največjih pokrajin v Španiji in najodličnejše falangistične osebnosti, ki jih je imenoval šef. V narodnem svetu so nadalje poveljniki sinje divizije general Numez, bivši zunanji minister Serrano Suner, sodalavec ustanovitelja falange Josea Antonia de Riverre, španski veleposlanik v Rmu Fernandez Cuesta in veleposlanik v Berlinu grof Mayalda. Med člani sveta so nadalje 10 generalov, 2 admirala in številni višji oficirji.

Novi narodni svet je tretji falangistični Španije in je imenovan na podlagi ustavnih zakonov za dobo treh let. Sestavljen bo prvih 8. decembra. V novi svet falange je Franco uvedel reforme, ki so plod triletnega izkustva in ki so tudi v zvezi z novimi funkcijami, ki jih bo moral svet opravljati. Med vojski falange, ki jih je Franco zaradi zaslug imenoval v novi svet, so bivši minister sindikalne akcije Petros Gonzales Buono, predsednik zavoda za po-

Italijanska torpedna letala na odletu z nekega oporišča za vojne akcije v Sredozemskem morju

SPORT

Stari prvak o novem prvaku

Kako sta sprejela vest o novem svetovnem rekordu Italijana Fausta Coppija francoski sportni svet in njegov prednik Archambaud

Vest o nedavnem novem svetovnem rekordu na kolesarski vožnji v eni uri, ki ga je pred kratkim dosegel znani kolesarski dirkač Italijan Coppi na milanskem dirkališču Vigorelli, kjer je v 60 minutah prevozil natančno 45.871 km in s tem za 31 metrov prekosil zadnjo in pet let staro najboljšo svetovno znamko te vrste Francoza Archambauda, je prispela v Francijo s precejšnjo zamudo. Kako so jo tam sprejeli in kaj je o novem prvaku — proti prvemu pravilu v sportu, da naj ima boljše mesto vsak, kdor ga je zaslužil — dejal njegov prednik, nem pop-suje pariski dopisnik milanske »Gazzette dello Sport«, ki pravi med drugim:

»Vtis, ki ga je napravil Coppijev podvig v tukajšnjih sportnih krogih, je bil silno močan in je učinkoval kot mrlja prha za mnoge pariske kritike, ki so se do zadnjega udajali trdnemu prepričanju, da je Archambaud rekordne čase v enourni vožnji sploh neprekosljiv. V zvezi s pogostimi vestmi o poskusih dvojice ali trojice italijanskih vozačev, da bi popravili nekatere kolesarske rekorde — pri čemer so imeli, mimogrede rečeno, izredno velike uspehe — si je znani pariski sportni dnevnik »L'Auto« pri neki priliki privoščil tudi pikro ugotovitve, čes da na dirkališču Vigorelli vsi Italijani (!) zaman poskušajo zrušiti Archambaudovo znamko iz leta 1937. Pod vtisom vsega takih in podobnih poročil se je tudi Archambaud sam kar naprej udajal sladkim sanjam, da mu vsaj z italijanske strani ne grozi nobena nevarnost.

Kakor v tem posebnem primeru tako tudi v splošnem francoska sportna javnost sploh ni vedela prav mnogo, kaj se dogaja okrog po svetu, najmanj pa to, da so bili italijanski kolesarji vso minulo sezono pridno na delu in so se na jesen dobro pripravljali lotiti tudi najtežje naloge, da vržejo Francoza z njegovega kolesarskega prestola. V teh okoliščinah je vest o uspehu Coppija učinkovala kot bomba in od vseh strani je deževalo vprašanj, kako je bilo vse to mogoče in kdo je prav za prav ta Coppi, ki je mogel poskrbeti za tako senzacijo. Pelagoma so za poedinci pripadali tudi listi in kar naekrat ste lahko čitali po sportnih rubrikah pariskih dnevnikov o bliskovitem uspehu nekega italijanskega kolesarja, ki spada brez dvoma v posebni razred in ima v sebi izredne fizične sposobnosti. Seveda po teh splošnih ugotovitvah ni manjkalo pozneje še vseh mogočih podrobnosti, ki so zanimive v zvezi z ono rekorderno vožnjo na milanskem dirkališču. Skratka, Coppi je v dobrem tednu postal najbolj popularni sportnik v Franciji.

No, in kaj je dejal njegov prednik in tako nepričakovano odstavljaj prejšnji prvak Archambaud? Prvo, kar je priznal čisto odkritosrečno, je bilo, da ga je ta »fatalna« novica kar »šumila« okrog srca. Bil je ponosen na ta svoj rekord in vest o njegovem padcu ga je presunila tembolj, ker sploh ni vedel, da se kje na svetu sploh pripravljajo, da bi ga podrli. Toda prav za prav je je poznal Coppija in on je bil tudi edini človek, ki se ga je bal — na kolesu.

Ko je Archambaud pregledoval vmesne čase, ki so jih sodniki in prijatelji Coppija vestno beležili za vsak krog ene zmagovite vožnje po krivinah Vigorelli, je bil mnenja (skromnega, kajne), da je Coppi vso zelo neredno in se mu zdi sploh zelo never-

jetno, da bi bil proti koncu onih zanj usodnih 45 km še izboljševal vozne čase za posamezne kroge. Tola takoj zatem je pristavil, da niti najmanj ne dvomi o točnosti tehničnih podatkov, ki so bili oficijelno objavljeni, menil pa je obenem, da bi bili morali na vsak način poklicati na to prireditev tudi njega, da bi si bil ogledal še ostale ukrepe, ki so potrebni za veljavnost takega rekordernega poskusa. Toda vse to je že bilo tako urejeno — tudi brez njega.

Kaj bi zdaj storil bivši rekorder iz Francije? Nič, vsaj ta čas ne. Mož je pred kratkim obšel na želodcu in je moral zaradi tega prekiniti vsako udejstvovanje na kolesu. Vsekakor se tolaži, da bo čimprej ozdravel in potem, tako je izjavil sam, bo treba poskusiti, kaj bi se dalo ukreniti. Strokovnjaki, ki poznajo Archambauda, pravijo, da že ni davno več oni kakor pred petimi leti in mu bržkone vsa dobra volja ne bo pomagala, da bi še kdaj prišel na najvišnje mesto med najhitrejšimi evropskimi kolesarji.

Sicer pa bodo Francozi tudi med ostalimi »kanoni« iz kolesarskih vrst komaj našli primerne kandidata za tako težko nalogo. V ospredju je zdaj ime nekega Emila Iléca, ki pa ga očitno še ne mika, da bi se poglaval v borbo za nagrado 10.000 frankov, ki jo je v vsej naglici razpisal eden pariskih dnevnikov za onega francoskega vozača, ki bo do 15. novembra 1943 poskusil prevrniti Coppijev svetovni rekord.

V nekaj vrstah

Mednarodna nogometna tekma med Turčijo in Madžarsko, ki je bila za zadnjo nedeljo napovedana v madžarski prestolnici, je bila zadnji hip odložena na poznejši nedoločen termin. Povod za odloženje so dali Madžari sami, pri katerih je baš te dni odstopil zvezni tehnični vodja Gidofalvi, zaradi česar so obstale tudi vse priprave za ta mednarodni nastop madžarske reprezentance.

Italijanska nogometna zveza je ponovno razpravljala o svojočasno neodigrani prvenstveni tekmi med Liguro in Romo ter je po vpogledu vseh podatkov ugotovila, da moštvo Rome zaradi višje sile ni moglo pravočasno prispeti na genovsko igrišče Ligurie. Glede na to je direktorji, ki upravljajo prvenstveno tekmovalce, določili, da bo ta tekma odigrana naknadno v četrtek 26. t. m.

Hrvatska nogometna zveza je izbrala priložnost, ko so zadnjič švedski gostovali v Curihu, ter jih povabila na gostovanje v Zagreb. Vabilo je prišlo prepozno, kajti švedski nogometaši so bili med tem že na poti v domovino, švedska nogometna zveza pa je obljubila, da bi bila spomladi pripravljena spet začeti pogajanja za nastop v hrvatski prestolnici.

V Bruslju je belgijski plavalec Vlaemynck po sledovih novega evropskega rekorderja na hrbtni progi Francoza Zinsa dosegel nov belgijski rekord na tej progi. S časom 1:12,4 je izboljšal lastni državni rekord natančno za eno sekundo.

V borbah na vzhodni fronti je padel pred kratkim Matija Wörndle iz Partenkirche- na, ki je spadal — prav tako kakor njegov bratranec Roman Wörndle, ki ga je tudi smrt dohitela na bojišču — med najboljše nemške smučarje. Medtem ko je bil Roman odlični smučar, je bil Matija najpriprav-

nejši na dolgih progah in je na primer na zimski olimpiadi l. 1936 zasedel v maratonski na 50 km najboljšo mesto med domačini.

Olimpijski zmagovalci Japonci Oye, ki se je v letalskih borbah na Filipinskih otokih ubil s svojim letalom, je prejel po svoji junaški smrti visoka odlikovanja. Japonski cesar mu je podelil v činu nadporočnika red zlatega zrnja in vzhajajočega sonca.

Paberk iz avtomobilizma

Iz petrolejskih vrelcev v Iranu so prideli leta 1940 nad 10 milijonov ton zemeljskega olja ali več kakor še enkrat toliko kakor leta 1931. Kakor računajo, ima Iran do 500 milijonov ton rezerve v petroleju.

V Urugvaju so popolnoma ustavili rečno in pomorsko plovo zaradi pomanjkanja nafte.

V Bolgariji so za poskušnjo zasadili rastlino »koksaghis«, iz katere se lahko pridobiva kavčuk. Ta rastlina, ki se je zelo obnesla v Rusiji, se razvija zelo ugodno tudi v bolgarskem podnebju.

V Franciji je bilo predloženih v odobriti 450 različnih tipov za pogon motornih vozil s plinom iz lesnega oglja, toda od te množine je bilo odobrenih samo 19 načrtov.

Iz Spodnje Štajerske

O spodnjestajerskih kmetijskih domačijah je objavil znani mariborski zgodovinar Fr. Basch v nedeljno daljši članek v mariborskem dnevniku. Članek je opremljen s štirimaj slikami.

Koncert. Namesto Elizabete Schwarzkopfove, primadone berlinske nemške opere, je nastopila na koncertu Helmatbunda v Mariboru ga. Anl Rusowska, koloraturka graške opere. Pela je različne pesmi in arije. Spremljal jo je prof. Egon Kornauth, ki je tudi sam zaigral nekatere skladbe.

Prvi letošnji simfonični koncert v Mariboru bo v petek 27. t. m. zvečer v Götzovi dvorani. Pomnoženi gledališki orkester pod vodstvom glasnega ravnatelja Hermana Frischa bo med drugim igral Schubertovo nedovršeno in Schumannovo popolnodo simfonijo. Kot solistka nastopi ga. Hildegarde Forer Heimbucherjeva iz Gradca.

V mariborskem gledališču imajo ta teden na sporedu opereto »Sinja maska«, operi »Boheme« in »Carmen«, spevo»gro »Izvošček« in komedijo »Vladna kriza« v Išču.

Novi grobovi. Na Pobrežju je umrla 79-letna posestnica Roza Schlambergerjeva. V Mariboru je umrl v starosti 84 let upokojenec Franc Kosi. Na vzhodni fronti je palel 21letni topničar Franc Klemenčič, kočevski rojak, čigar družina biva pri Sv. Petru pod Sv. gorami — V Opavi je umrl po svojem 70. rojstnem dnevu juvelir Fr. Pacchiaffo. Bil je iz starega celjskega rodu, že mlad pa se je naselil v Travpavi, od koder je večkrat prihajal v Celje.

Poroke. V Celju so se poročili: Franc Tiefenbacher in Marija Apatova, Henrik Decman in Milvana Majerjeva, Ant. Tratnik in Pepca Dornova, vsi iz Celja, dalje Ferdinand Agrež iz Hanovra in Poldka Zitančeva iz Celja.

Za mrtve bodo proglašeni: Janez Kosi iz Desinjaka v ljutomerskem okraju, ki ga pogrešajo od bitke pri Llovu konec novembra 1914; dalje Anton Hribšek iz Trnovlja pri Celju, ki se je poslednjič zglasil na novega leta dan 1915 iz Valjeva; potem Miha Hren iz Vuzenice, ki je konec novembra 1916 izginil na italijanskem bojišču in Blaž Leskovar iz Prelog v mariborskem okraju, ki je menda padel februarja 1914 v Karpatih. Uveden je sodni postopek.

Za tečaj knjigovodstva, ki se bo v Mariboru pričel s koncem novembra in ga priredi industrijski oddelek štajerske gospodarske zbornice, se je pokazalo veliko zanimanje. Zato se bo tečaj vršil v treh skupinah. Prva skupina bo pričela s poukom drevi, druga jutri, tretja pa v petek.

O obrtniški razstavi v Celju, ki je bila v nedeljo zaključena, poročajo listi, da jo je obiskalo 14.000 gostov. Če se prištevajo skupinski obiski obratov in šol, pa je bilo na razstavi vsega skupaj 20.000 obiskovalcev.

Nesreče. 79letni upokojenec Anton Herič iz Gornjega Ralvanja je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo in se hudo poškodoval na glavi. Matija Dajnko iz št. Jurja ob Ščavnici, zaposlen v neld mariborski industriji, je padel s kolesa in si med drugim zlomil nogo v kolku. Na svojem stanovanju v Mariboru je padla 80-letna zidarjeva vdova Marija Jančarjeva in si zlomila levo nogo. Desmo pa si je zlomila 24letna kurjačeva žena Jožefina Janova. — V Rušah sta se spila dva zakonca in je mož tako sunil svojo ženo iz trgovine, da je obležala. Poldicali so zdravnik.

Radio Ljubljana

7.30: Pesmi in napevi. 8.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 12.20: Plošče 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Operna glasba. 13.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.20: Pisano glasbo vodi dirigent Segurini. 14.00: Poročila v italijanski. 14.15: Koncert violini Leona Pfeifferja — pri klavirju Marjan Lipovšek. 14.40: Na harmoniko igra Vlado Golob. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert sopranistke Ksenije Kušej. 17.35: Koncert pianistke Marije Di Salvo. 19.00: »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Komorna glasba. 20.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.45: Radio za družino. 21.30: Zbrane pesmi vodi dirigent Zeme. 22.00: Koncert vodi dirigent Narducci. 22.45: Poročila v italijanski.

MALI OGLASI

Kdor želi službo plača za vsako besedo L — 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L 2.— Najmanjši iznos za te oglase je L 7.— Za ščitve v dopisovanju je plačati za vsako besedo L 1.— za vse druge oglase L — 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L 3.— Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—

Prosimo

naše cenjene oglaševalce, naj ne donajajo malih oglasov v zadnjem trenutku To velja zlasti za male oglase, namenjene za nedeljsko številko Prinesite jih po možnosti že v petek, v soboto pa vsekakor pred 11 uro.

UPRAVA »JUTRA«.

Službo dobi

Kuharico samostojno, za vsa dela v malem gospodinjstvu, sprejem takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 16338-1

Gosp. pomočnico večšo kuhinje, iščem za 1. dec. Naslov v vseh posl. Jutra 16332-1

Kapital

Še nekaj delnic Pivovarne Union in Trbovskih rudb. Stavitve ponudbo. RUDOLF ZORE Gledališka ul. 12 16339-16

Prodaj

Zimo za modroce vseh kvalitet kupite vedno natecenje direktno pri MILAN JAGER, mehanika predljudica žime. Kupujem vsako količino predra po najvišji dnevni ceni. Trgovina: Sv. Petra cesta 17, predljudica: Fužine. 16093-6

Prodaj dve perzjski preprogi: 150x110 in 150x100. Naslov v vseh posl. Jutra. 16340-6

Oblačila

Pellicia persiano statura media, novo si vende, occasione. Beethoven 4 pt. destra. Krzneni plašč perzianer, nov, za srednjo postavu, se ugodno proda. Beethovenova 4, prila, desno. 16328-13

Prodaj

lepo jedilnico in rabljeno omaro. Trgovina 8 il. levo. 16216-13

Auto, moto

Steyr 55 krasno ohranjen, s prama gumami na prodaj — Kenda, Adler Service — Kersnikova 2. 16330-10

Posest

Hišo kupim za L. 1.300.000 ali dve manjši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resen kupec«. 16336-20

Kupim

parcelo v bližini centra ali na periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nepremičnine«. 16335-20

Sobo odda

Malo sobo oddam brez dan odstotni gospodini. Studentova ul. 9-1. 16331-23

Opremljeno sobo s posebnim vzhodom takoj oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 16341-23

Opremljeno sobo s posebnim vzhodom in centralno kurjavo takoj oddam. Gledališka ulica 16-IV, stan. 20. Ogled od 15. do 16. 16337-23

Opremljeno sobo lepo, s posebnim vzhodom in souporabo kopalnice, oddam boljše mu gospodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 16344-23

Pri delki

Seno, otavo ali detelo, do 2000 kg. kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 16343-23

Zivali

Zajklo sreberko 6 mes. staro, prodam. Zg. mes. Predjamska 23. 16342-27

Koštruna

težkega 15 do 20 kg kupim. Pred Skofijo 15 III. 16346-27

Iz gubljenost

Izgubila sem zdravstveno spravo s dovoljenjem zdravstvenim zvidim. Najd tepla prosim, da ga odda pri Z. Porekar, Viktorja Emanuela 17-11. 21637-28

Razno

Vloge in prošnje »italijanski« sestavlja, prepušča, razmnožuje, izvzuje vse informacije in vse osebe usluze »SERVIS BROS«, Ljubljana Sv. Petra c. 29. 1-189-M-37

V italijansko

in nemščino prevaja vloge, prošnje, listine, zaprosila, sodni tolnaki, Pinter, Ogletova 1 III. 16058-37

Zahvaljujem

se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so mi darovali krasno cvetje, ga spremili na njegovi zadnji poti in se kakorkoli spomnili dragega

Staneta

V Ljubljani, 24. novembra 1942.

NASTJA ZGUR

Po kratki težki bolezni nas je za vedno zapustila naša ljubljena mama, stara mama, tašča, sestra in teta, gospa

Marija Černe

roj. Bizjan

posestnica in vdova po poštnem vpokoju

dne 23. novembra t. l. previdena s sv. zakramenti za umirajočo.

Pokopali jo bomo v sredo, dne 25. novembra 1942 ob 3. uri popoldne iz kapelice sv. Krištofa na Zalah k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 23. novembra 1942.

RODBINA ČERNE in sorodstvo

Naznanjamo žalostno vest, da nam je umrl naš ljubljani mož, dobri oče in tast, gospod

JANČIGAJ VALENTIN

železniški uradnik v pokoju

Pokopali ga bomo v četrtek, dne 26. novembra 1942 ob 3. uri popoldne z Zal — kapelice sv. Frančiška — s Sv. Križu. Ljubljana, dne 24. novembra 1942.

Zalujoče rodbine:

JANČIGAJEVE, ing. HROVATIN, geom. ČERNE, KONONENKO

P. G. Wodehouse

PODJETNI SAM

Humorističen roman

»Halo, Dolly!« je zaklical gospod Twist. »Halo!« je z resnim glasom odzdravilo dekle. »Leto dni bo že, kar vas nisem videl,« je gospod Twist nadaljeval. »Kdo bi si mislil, da še živite v tem koncu. Vzemite si stol.«

Gostja je sedla. »Tako mi očeta, Chimp!« je rekla deklina, medlo, a radovedno ogledujoč njegove brke. »Kdaj vraga ste si omislili te nasmoljene mustače?«

Gospod Twist, z drugim imenom Chimp, si jih je ničemerno zavihal. Treba je omeniti, da se ga je bil vzdevek »Chimp« (skrajšava iz »šimpanza«), pod katerim ga niso poznali samo bližnji prijatelji, ampak tudi vsi uradniki ameriške policije, ki bi jih bilo srečanje z njim močno razveselilo, prijel že v začetku njegove kariere, zaradi nekkih opičjih posebnosti, ki jih je kritika ugotavljala v črtah Twistovega obličja.

»Niso napačni, kaj?« je vprašal, z očitno samodovoljnostjo se gladeč po brkih. Ti pa denar so bili edino, kar ga je veselilo na svetu.

»Nič jim ni reči,« je odgovorilo dekle. »In ker veste, da se vsak trenutek lahko znajdete v kletki,

je postavljanje z brki več ko upravičeno, dokler je kaj časa zanj.«

Gospoda Twista so te besede nekoliko potle. Šale na rovaš njegovih brkov mu niso všeč, kakor tudi ne vsiljivi namigi o »kletki«. Dekletovo resasto vedenje ga je vobče osupljalo. Doro Gunnovo je od nekdaj poznal kot živahno in solnčno dušico, ki si je skoraj ni mogel zamisliti s temi stisnjenimi ustnicami in mrkimi očmi.

Dekle se je ta čas oziralo po sobi. Zdajci pa je osupnila.

»Kaj pomeni to?« je vprašala in z držajem solnčnika pokazala napis, ki je krasil šipo.

»Detektiv« se je prizanesljivo in ponosno nasmešnil. Imel se je za moža veleumnih domislekov, in ta, da je nastopal v preobleki zasebnega policista, se mu je zdel zmerom izredno srečen.

»Navadna kamuflaža,« je rekel in se privzdignil na petah. »Preketo koristno je, če imaš takle napis, da te krije. Ljudje potem niso tako vsiljivi z vprašanji.«

»Name ne vpliva kdo ve kako močno,« ga je Dolly opozorila. »Prišla sem namreč baš z namenom, da vas nekaj vprašam. Povejte, Chimp, ali se mi upate priznati vso resnico, ne da bi mrdnili?«

»Dolly, mislim, da sva dovolj dobra znanca.«

»Da, saj zato tako pravim. Nu torej, prišla sem, da zvem od vas važne reči. Ali naju kdo sliši?«

»Živa duša ne.«

»Kaj pa pisarniški sluga?«

»Tu ni pisarniških slug. Kaj pa mislite? kdo sem postal ... Pierpont Morgan nemara?«

Ko jo je tako pomiril, je mlada ženska izvekle elegantno rutico, izdelek tvrdke Harrod & Co., od katere se je bila (namreč rutica!) ločila brez slovesa in brez lastnikovega privoljenja.

»Chimp,« je rekla in si otirila solzo, »nesrečna sem!«

Chimp Twist ni bil tak človek, da bi bil mogel s prekrizanimi rokami gledati nesrečno lepoto. Stopil k nji in jo prijazno pobožal po rami.

Dolly se je živahno odmaknila.

»Pri miru me pustite z rokami,« ga je dostojanstveno pokorala. »Zdaj sem poročena žena.«

»Poročena?«

»Seveda. Od pred včerajšnjim. S Soapyjem Molloyem sem se poročila.«

»S Soapyjem!« je presenečeno vzkliknil gospod Twist. »Kaj vam je pa bilo, da ste se šli možit s tem bedakom?«

»Bodite tako prijazni in ne imenujte mojega moža bedaka,« je hladno odgovorila mlada ženska. »Če sami ne veste, kaj se spodobi, vas moram jaz opomniti.«

»Bedak je!« je odločno ponovil »detektiv«.

»Pa ni!« je Dolly odvrnila. »Jaz vsekako mislim, da ni, in to naj vam zadostuje. Prav zaradi njega prihajam.«

Gospod Twist je sam pri sebi še vedno mozgal o tej nerazumljivi možitvi.

»Ne razumem in ne razumem,« je rekel in zmajal z glavo. »Ko sem pred nekaj tedni govoril s Soapyjem, mi ni nič omenil o tem, da bi vas bil srečal.«

»Takrat se tudi še nisva bila videla. Srečala sva se pred kakimi desetimi dnevi. Šla sem po Haymarketu in s strani opazila dobro oblečenega mladega človeka, ki jo je ubiral za menoj ... Jela sem se hliniti, kakor da me obhaja slabost ...«

»Še vedno na istem konjčku, kaj?« je vprašal gospod Twist in pomežiknil.

»Saj veste, da me ta najboljše nosi!« je Dolly malomarno odvrnila.

Chimp je prikimal. Dora Molloy (bližnji prijatelj so jo poznali kot »nesrečeno Dolly«) je bila v svoji »posebnosti« neoporečna umetnica. Navadila se je bila, da je na ulici nezvestna omahovala tujim ljudem v naročje in jim v tem, ko so ji skušali pomagati, izmikala listnice.

To je pomenilo kjer koli na svetu bogat vir: dohodkov.

»Ko sem pa videla, da imam opravka s Soapyjem,« je nadaljevala mlada ženska, »sem takoj vedela, da mi ne ostane drugega kakor stopiti z njim nekam na prigrizek in na majhen razgovor. Fant mi je bil že od nekdaj všeč, veste ... In že dolgo sva se čutil